

Kommunrevisionen

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

På vårt uppdrag har PwC genomfört en granskning med syfte att bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen inte helt har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Utifrån de resultat som framgår av granskningen innehåller revisionsrapporten ett antal rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Fastställ riktlinjer inom området för att tydliggöra processen för bevakning av att kommunfullmäktiges beslut verkställs och återrapporteras.
- Upprätta riktlinjer som specificerar hur redovisning av uppdrag ska ske till fullmäktige.
- Överväg möjligheten att i samband med beslut om ett uppdrag, sätta datum för när detta ska återredovisas. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävning och uppföljning.
- Utveckla och dokumentera en rutin för att uppföljning av samtliga oavslutade fullmäktigeuppdrag kortfattat redovisas en gång per år till fullmäktige.

Kommunrevisionens beslut

Revisorerna beslutade vid sitt möte den 24 november att skicka revisionsrapporten till kommunstyrelsen för svar samt till kommunfullmäktige för kännedom. Revisorerna förväntar sig ett svar från kommunstyrelsen med en redovisning av vilka åtgärder som kommer att vidtas, utifrån de rekommendationer som ges i revisionsrapporten. Svaret bör vara revisorerna tillhanda senast 2024-03-01.

För revisorerna i Götene kommun

Peter Legendi

Ordförande

Camilla Rydberg

Vice ordförande

Bilaga: Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut, PwC 2023.

Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

Götene kommun

November 2023

Petra Ribba, certifierad kommunal revisor och projektledare

Casper Wessén, projektmedarbetare

Peter Aschberg, certifierad kommunal revisor och

kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Götene kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?	Delvis
Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?	Delvis
Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?	Nej
Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?	Ja

Rekommendationer

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Fastställ riktlinjer inom området för att tydliggöra processen för bevakning av att kommunfullmäktiges beslut verkställs och återrapporteras.
- Upprätta riktlinjer som specificerar hur redovisning av uppdrag ska ske till fullmäktige.
- Överväg möjligheten att i samband med beslut om ett uppdrag, sätta datum för när detta ska återredovisas. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävning och uppföljning.
- Utveckla och dokumentera en rutin för att uppföljning av samtliga oavslutade fullmäktigeuppdrag kortfattat redovisas en gång per år till fullmäktige.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	8
Syfte och revisionsfrågor	8
Revisionskriterier	8
Avgränsning	3
Metod	4
Utgångspunkter	5
Granskningsresultat	8
Riktlinjer för bevakning och återrapportering	8
Rutiner för verkställighet	12
Rutiner för oavslutade fullmäktigeuppdrag	17
Rutiner för uppföljning	18
Samlad bedömning	21
Rekommendationer	21
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	22
Bilagor	24

Inledning

Bakgrund

Fullmäktige är det högst politisk beslutande organet i en kommun. Kommunstyrelsen har till uppgift att tillse att de beslut som fullmäktige faktiskt fattar blir verkställda. Det är viktigt att det finns uppställda rutiner för att följa besluten så att inget faller mellan stolarna. I flera kommuner har vi sett exempel på att vissa av fullmäktiges beslut inte är verkställda flera år efter att fullmäktige fattat beslutet och att kommunstyrelsen inte heller har någon kontroll på vilka beslut som ska verkställas. Det är även av vikt att kommunstyrelsen tillser att såväl medborgarförslag och motioner som får bifall blir verkligt genomförda.

Av 6 kapitlet 4 § i kommunallagen framgår det att nämnderna ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs. Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för verkställigheten enligt 6 kapitlet 13 § punkt 3 och det framgår att det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.

Revisorerna har efter en bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Revisionsfrågor:

- Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?
- Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?
- Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?
- Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analys och bedömningar.

- Kommunallagen kap 6 §§ 4 och 13
- Arbetsordning för kommunfullmäktige
- Reglemente för kommunstyrelsen

Avgränsning

Granskningen avgränsas till att avse ett urval av beslut fattade av fullmäktige under perioden 2020 till 2023.

Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer med kommunsekreterare och kommunstyrelsens presidium. Protokoll för berörda år samt andra för granskningen relevanta handlingar har studerats.

I vår bedömning av statusen på kommunfullmäktiges beslut använder vi följande definitioner:

- a) Verkställt – betyder att ärendet antingen beslutats direkt i kommunfullmäktige eller i någon form återrapporterats till kommunfullmäktige. Verkställda beslut innefattar återredovisade uppdrag, motioner och medborgarförslag som anses besvarade eller avslås samt medborgarförslag och motioner som bifalles och därefter verkställs och sedan återredovisas till kommunfullmäktige
- b) Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige – avser ärende där kommunstyrelsen eller någon nämnd de facto verkställt beslutet, men som av olika anledningar inte blivit återrapporterat
- c) Ej verkställt – avser ärende där vi inte kan hitta någon dokumentation som styrker att beslutet verkställts
- d) Pågående – avser ärende som inte är avslutade
- e) Ej bedömningsbart – avser ärenden där vi inte har fått svar från respektive instans

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Utgångspunkter

Lagstiftning

I kommunallagens **5 kapitel 22 §** fastslås det att ärenden i fullmäktige får väckas av:

1. en nämnd, 2. en ledamot genom motion, 3. en revisor, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen,	4. en fullmäktigeberedning, om fullmäktige har beslutat det, eller 5. styrelsen i en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2-6 §§, om fullmäktige har beslutat det för särskilda fall. Ärenden i fullmäktige får även väckas genom medborgarförslag och folkinitiativ enligt 8 kap. 1 och 2 §§.
Styrelsens och nämndernas uppgifter	
6 kap 4 § Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs.	6 kap 5 § Nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort sådana uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem med stöd av 5 kap. 2 och 4 §§. Fullmäktige ska besluta om omfattningen av redovisningen och formerna för den.
6 kap 13 § punkt 3 Det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.	

Beslut ska, om inte annat anges, verkställas så snart som möjligt. I ytterst få fall kan det finnas anledning att invänta beslutets lagakraftvinnande. Inväntande av klagotidens utgång behöver endast ske i de fall det av särskilda skäl kan antas att beslutet kommer att överklagas och att ett återställande av verkställt beslut inte är möjligt.

När det gäller beredningen av ärenden framgår följande i kommunallagen:

Hur ärenden bereds

5 kap 26 § Innan ett ärende avgörs av fullmäktige, skall det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning.

5 kap 27 § Om ett ärende har beretts bara av en fullmäktigeberedning, skall en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör alltid ges tillfälle att yttra sig.

5 kap 28 § Styrelsen skall alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Styrelsen skall lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

5 kap 33 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

5 kap 34 § Fullmäktiges beslut att enligt 23 § andra stycket överlåta till styrelsen eller en annan nämnd att besluta i ett ärende som har väckts genom medborgarförslag får fattas utan föregående beredning

5 kap 35 § En motion eller ett medborgarförslag bör beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

5 kap 71 § Fullmäktige ska anta en arbetsordning av vilken det ska framgå vad som i övrigt ska gälla för fullmäktiges sammanträden och handläggningen av ärenden

5 kap 72 § Arbetsordningen ska alltid innehålla föreskrifter om:
handläggningen av motioner, interpellationer och frågor.

En förutsättning för att beslut ska kunna verkställas är att uppdrag och eventuella direktiv är klart formulerade och att den som fått uppdraget informeras om detta. Detta ställer kvalitativa krav på beslutsutformningen och att det finns fungerande expedieringsrutiner.

Götene kommun har valt att ha medborgarförslag, vilket är frivilligt för en kommun enligt kommunallagen 8 kap 1§. Medborgare har därmed rätt att väcka ärenden i fullmäktige.

Kommunfullmäktiges arbetsordning antogs av kommunfullmäktige 2022-05-30 § 73.

Avseende motioner – 32 § framgår följande i arbetsordningen:

En motion:

- ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter,
- får inte ta upp ämnen av olika slag,
- väcks genom att den ges in till styrelsens kansli, eller vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

En ersättare får väcka motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Kommunstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på ett av fullmäktiges ordinarie sammanträden under andra kvartalet samt under fjärde kvartalet.

Motioner ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det förslaget väcktes.

Avseende medborgarförslag – 33 § framgår följande i arbetsordningen:

Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i fullmäktige (medborgarförslag). Ett medborgarförslag:

- ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer
- ska innehålla namnförtydligande, adress och telefonnummer
- får inte ta upp ämnen av olika slag
- väcks genom att den ges in till styrelsens kansli, eller vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak i fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde. Fullmäktige kan i vissa fall överlåta till kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om fullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller inte följande bestämmelser som avser handläggningen i fullmäktige.

Medborgarförslag ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det förslaget väcktes. När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden andra kvartalet samt under fjärde kvartalet.

Avseende beredning av ärenden – 37 § framgår följande i arbetsordningen:

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas. Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som har kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut som har fattats om beredning och remiss av sådana ärenden.

Granskningsresultat

I följande avsnitt redovisas de iakttagelser och bedömningar som vi gjort kopplat till respektive revisionsfråga.

Riktlinjer för bevakning och återrapportering

Revisionsfråga 1: Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?

Iakttagelser

Följande styrande dokument har identifierats med bäring på området:

- *Arbetsordning för kommunfullmäktige* (antagen av kommunfullmäktige 2022-05-30 § 73)
- *Reglemente för kommunstyrelsen* (antaget av kommunfullmäktige 2022-05-30 § 30)
- *Riktlinjer för handläggning av motioner* (antagna av kommunfullmäktige 2017-10-30 § 115)
- *Ärendeberedning i Götene kommun - för hög kvalitet i beslutsprocesser* (fastställd av kommunfullmäktige 2020-03-30 § 38)

I *Reglemente för kommunstyrelsen* framgår att kommunstyrelsen ansvarar för att bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige i enlighet med kommunallagen. Vidare framgår även att kommunstyrelsen ansvarar för att verkställa fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutat annat.

Av *Arbetsordning för kommunfullmäktige* framgår att motioner och medborgarförslag som inte har beretts färdigt ska redovisas till fullmäktige två gånger per år. Närmare redogörelse av vad arbetsordningen säger gällande motioner och medborgarförslag återfinns i kapitlet "Utgångspunkter".

Av 37 § i arbetsordningen framgår att om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas. Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden. På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som har kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut som har fattats om beredning och remiss av sådana ärenden.

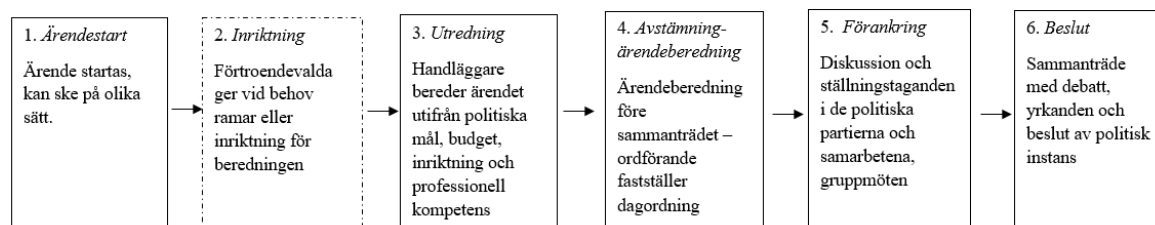
Av 38 § i arbetsordningen framgår att fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser om det anges i respektive nämnds reglemente. Av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen två gånger per år ska redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem. Kommunstyrelsen ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till styrelsen har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av fullmäktige och kommunstyrelsen ska samordna de olika nämndernas redovisningar. I granskningen har

inte framkommit att det finns upprättade riktlinjer som specificerar hur redovisning av uppdrag till fullmäktige ska ske.

Dokumentet *Riktlinjer för handläggning av motioner* syftar till att informera om motioner och hur de handläggs i kommunen. Riktlinjerna vänder sig främst till den som ska handlägga en motion och innehåller information om motioner utifrån kommunallagen och kommunfullmäktiges arbetsordning, samt den politiska processen kring motioner inklusive ett flödesschema för överblick (se figur 2 under revisionsfråga 4). I riktlinjerna anges även hur förslag på beslut ska formuleras och vad som gäller i de fall då motionen kräver en utredning för att kunna besvaras. Riktlinjerna ska komplettera fullmäktiges arbetsordning samt nämndernas och kommunstyrelsens reglementen.

Dokumentet *Ärendeberedning i Götene kommun - för hög kvalitet i beslutsprocesser* syftar till att skapa en öppen och väl förankrad gemensam beredningsprocess i kommunen. Beredningsprocessen ska vara lätt att förstå och använda samt ge stöd till de olika roller som ansvarar för olika delar av processen när beslut ska fattas i en politisk instans. Dokumentet är tänkt att ge förtroendevalda och handläggare stöd i att förstå sin egen och andras roller samt visa på vilka faktorer som är viktiga för att få en god kvalitet i processer och beslut. Målet är att säkerställa en jämn och hög kvalitet i beredning och beslutsfattande. Med hög kvalitet i beredningen menas att kända fakta och bedömningar som är viktiga för ärendet finns redovisade samt att det sker inom avsedd tid för just det ärendet. Ärendet ska beskrivas på ett sätt som är förståeligt för tjänstepersoner, beslutsfattare och allmänhet. En processskarta över beredningsprocessen framgår av dokumentet, denna utgör även figur 1 nedan.

Figur 1: Processkarta över beredningsprocessen

Följande stödjande dokument har identifierats med bäring på området:

- *Checklista efter justerat protokoll* (daterad 2023-08-23, ej fastställd)
- *Kansliets rutiner för handläggning av motioner* (ej daterade, ej fastställda)
- *Kansliets rutiner för medborgarförslag* (ej daterade, ej fastställda)
- *Rutin: färdigställa och uppdatera styrdokument* (ej daterad, ej fastställd)

Dokumentet *Checklista efter justerat protokoll* innehåller checkboxar med arbetsuppgifter som ska kryssas för i takt med att de har utförts, efter att ett sammanträdesprotokoll har justerats. Det framgår bland annat information hur hantering ska ske i Evolution¹, hur publicering av handlingar, beslut och protokoll ska ske, hur expediering/distribution av beslut ska ske samt hur hantering av motioner och medborgarförslag ska ske. Gällande medborgarförslag framgår bland annat att de

¹ Kommunens ärendehanteringssystem.

förslag som besvarats av kommunstyrelsen ska läggas för kännedom till kommunfullmäktige i ett särskilt ärende, detta är en ny rutin från och med år 2023.

Av Kansliets rutiner för handläggning av motioner framgår att en dialog ska alltid ske med kollegor inom kansliet när en motion kommit in, så att kansliet är den drivande kraften i hanteringen och inget faller mellan stolarna. Är det enklare motioner kan kansliet med fördel ansvara för handläggningen och enbart ta in synpunkter från berörd tjänsteman, detta ska dock bestämmas i dialog med ansvarig chef. Dokumentet innehåller steg för steg-listor på vad som ska göras vid inkomna motioner. Det finns en lista för motioner som går på remiss till nämnd och en lista för motioner som kommunstyrelsen bereder utan remiss till nämnd, båda följer den kronologiska ordningen för ärendehantering.

Av Kansliets rutiner för medborgarförslag framgår att en dialog ska alltid ske med kollegor inom kansliet när ett medborgarförslag kommit in, så att kansliet är den drivande kraften i hanteringen och inget faller mellan stolarna. Är det enklare medborgarförslag kan kansliet med fördel ansvara för handläggningen och enbart ta in synpunkter från berörd tjänsteman, detta ska dock bestämmas i dialog med ansvarig chef. Dokumentet innehåller steg för steg-listor på vad som ska göras vid inkomna medborgarförslag. Det finns en lista för medborgarförslag som ska beslutas i kommunfullmäktige och en lista för medborgarförslag som ska beslutas i kommunstyrelsen, båda följer den kronologiska ordningen för ärendehantering.

Dokumentet *Rutin: färdigställa och uppdatera styrdokument* innehåller dels information om vad som avses med styrdokument, dels information om hur styrdokument färdigställs, uppdateras, registreras och diarieförs.

Utöver ovan har framgått att kontrollområden tidigare har inkluderats i kommunstyrelsens internkontrollplan med bäring på granskningsområdet. I kommunstyrelsens internkontrollplan för år 2021, antagen av kommunstyrelsen 2021-10-06 §207, var "uppföljning av genomförda beslut" ett kontrollområde, vilket avsåg att följa upp genomförandegraden av politiskt fattade beslut på kommunstyrelse- och kommunfullmäktigenivå.

Inom ramen för den uppföljning som gjordes avseende kontrollområdet för år 2021 identifierades inte några stora brister. Kontrollen omfattade totalt 67 beslutsparagrafer av kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige under hösten 2020, från september till och med december. En del av de 67 paragraferna handlade om information som getts, men man valde ändå att behandla dessa som beslut mot bakgrund av att informationen skulle kunna leda till beslut om åtgärder. Totalt bedömdes 55 av 67 beslut under perioden som genomförda i enlighet med de beslut som fattades av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige, vilket var 82 procent av besluten. När det gäller uppdrag som getts i budgeten för år 2020 bedömdes 7 av 8 uppdrag helt genomförda. Gällande de beslut som inte fullständigt genomförts fanns flera olika anledningar, till exempel brister i rutiner, otydligt ansvar eller förändrade förutsättningar. Några förbättringar som identifierades gällande att säkerställa genomförande av beslut, var att stärka rutiner gällande publicering av dokument och återrapportering av beslut som inte kunnat genomföras helt. Att ange tidsramar när beslut fattas och därigenom förbättra uppföljningen, identifierades också som ett utvecklingsområde. Mot bakgrund av de brister som noterades inkluderades internkontrollområdet även i

kommunstyrelsens internkontrollplan för år 2022, för att följa upp de brister som identifierades. På grund av bristande resurser skedde dock ingen uppföljning under år 2022 utan detta flyttades till år 2023.

Av kommunstyrelsens internkontrollplan för år 2023, antagen av kommunstyrelsen 2023-03-08 § 50, kan vi utläsa att "genomförda beslut" är ett kontrollområde, att risken kopplat till detta är att brister i rutiner, otydliga ansvar eller förändrade förutsättningar kan leda till att beslutade ärenden inte genomförs samt att riskvärdet är satt till medium. Vidare i internkontrollplanen för år 2023 framgår att kontrollmomentet kopplat till kontrollområdet är "följa upp graden av fattade beslut på kommunstyrelse och kommunfullmäktige nivå", stickprov av beslutade ärenden och kontroll av genomförandet är kontrollmetoden.

Inom ramen för den uppföljning som gjorts avseende kontrollmomentet för år 2023 upptäcktes inte några stora brister, men vissa beslut var inte genomförda. Kontrollen omfattade totalt 78 beslutsparagrafer av kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige under hösten 2021, från september till och med december. En del av de 78 paragraferna handlade om information som getts, liksom vid tidigare kontroll gjordes valet att behandla dessa som beslut mot bakgrund av att informationen skulle kunna leda till beslut om åtgärder. Totalt bedömdes 71 av 78 beslut under perioden som genomförda i enlighet med det beslut som fattades av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige, vilket var 91 procent av besluten. När det gäller uppdrag som getts i budgeten för år 2021 bedömdes 8 av 11 uppdrag helt genomförda. Gällande de beslut som inte fullständigt genomförts fanns flera olika anledningar, till exempel brister i rutiner, otydligt ansvar och/eller hög arbetsbelastning. Några förbättringar som identifierats gällande att säkerställa genomförande av beslut är att stärka rutiner när det gäller ansvar för hantering av styrdokument och ansvarsfördelning mellan olika roller. Att ange tidsramar för när beslut ska vara genomförda är också en viktig del för att förbättra uppföljning och återrapportering av beslut som inte kunnat genomföras helt.

Vid intervjuer framgår att den checklista som vi tidigare redogjort för utgör ett viktigt stöd hos de anställda som arbetar med att handlägga ärenden. Detta för att säkerställa att ärenden följs upp som de ska och för att säkerställa att de inte tappas bort. Vidare vid intervjuer framgår att det saknas en systematik kring när datum för återrapportering finns med i beslut från fullmäktige, vilket främst uppges gälla uppdrag då motioner och medborgarförslag tidsätts. Vid intervjuer framgår även att handläggare har möjlighet att lägga till bevakningsdatum på ärenden i Evolution där fullmäktige har beslutat om datum för återrapportering, vilket ska säkerställa att ärendet tas upp vid ett specifikt sammanträde. Om datum för återrapportering finns och läggs till i Evolution får handläggare påminnelser både i systemet och per mail när detta ska ske. Sådana påminnelser får inte handläggare om datum för återrapportering inte läggs in. Om datum för återrapportering inte läggs in förklaras att det även finns en risk att ärenden faller mellan stolarna, då det är upp till ansvarig handläggare/nämnd att kontrollera att ärendet följs upp. Den bild som framhävs vid intervjuer är att handläggare inte har full kontroll över de ärenden där datum för återrapportering saknas. Att det dessutom finns ett stort antal öppna ärenden i Evolution uppges inte heller underlätta för handläggare i detta arbete.

Evolution uppges till viss del vara ett användarvänligt system. För att utöka sina kunskaper om hur systemet fungerar finns inspelade utbildningar på intranätet som

handläggare kan ta del av. Alla nya handläggare får även en kortare introduktion i systemet.

Inarbetade rutiner som säkerställer att ärenden inte tappas bort saknas.

Under revisionsfråga 4 redogörs ytterligare för innehållet i några av ovan nämnda styr- och stöddokument.

Bedömning

Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?

Delvis.

Vår bedömning grundar sig på att det finns rutiner för berednings- och avstämningsprocess genom de stödjande dokument som har tagits fram. Några delar som dock behöver tydliggöras är att stärka rutiner när det gäller ansvar för hantering av styrdokument och ansvarsfördelning mellan olika roller samt att ange tidsramar för när beslut ska vara genomförda, detta då det är en viktig del för att förbättra uppföljning och återrapportering av beslut som inte kunnat genomföras helt. Det saknas också upprättade riktlinjer som specificerar hur redovisning av uppdrag ska ske till fullmäktige.

Rutiner för verkställighet

Revisionsfråga 2: Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?

lakttagelser

Stickprov av fullmäktigebeslut

Som beskrivits i rapportens metodavsnitt, har en protokollgranskning genomförts och utifrån ett urval av fullmäktigebeslut har statusen för verkställigheten i respektive ärende kontrollerats. Granskade beslut innefattar åren 2020-2023 och totalt har ett urval av 37 ärenden kontrollerats. Vår genomgång av protokoll visar att flertalet av de uppdrag som ska återredovisas saknar datum som specificerar när redovisningen ska ske.

Nedan beskrivs resultatet årsvis med hjälp av tabeller som illustrerar statusen för verkställandet.

År 2020

För år 2020 har vi granskat tio kommunfullmäktigebeslut som inneburit ett uppdrag eller åtgärd till den kommunala organisationen. Av dessa gällde tre beslut motioner, tre beslut medborgarförslag och fyra beslut uppdrag. Tabell 1 nedan illustrerar om besluten verkställts och återrapporterats.

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade ärenden i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner	2	1				3
Medborgarförslag		3				3
Uppdrag		3		1		4
Totalt antal beslut	2	7		1		10

Tabell 1: Kontroll av status för verkställande av kommunfullmäktigebeslut 2020.

Av tabell 1 framgår att två ärenden är verkställda, sju ärenden är verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige och ett ärende är ej verkställt.

Av motionerna är två verkställda och en verkställd men ej återrapporterad i kommunfullmäktige. Motionen som är verkställd men ej återrapporterad i kommunfullmäktige har bifallits, verkställda motioner har avslagits.

Av medborgarförslagen är tre verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige. Två av medborgarförslagen har ansetts besvarade och ett har avslagits.

Av uppdragen är tre verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige och ett ej verkställt. Exempel på verkställt men ej återrapporterat uppdrag är att kommunfullmäktige gett kommunstyrelsen i uppdrag att utreda vad kostnaden blir om samtliga fordon i kommunens ägo skulle utrustas med alkolås.

År 2021

För år 2021 har vi granskat tio kommunfullmäktigebeslut som inneburit ett uppdrag eller åtgärd till den kommunala organisationen. Av dessa gällde fyra beslut motioner, tre beslut medborgarförslag och tre beslut uppdrag. Tabell 2 nedan illustrerar om besluten verkstälts och återrapporterats.

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade ärenden i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner	2		2			4
Medborgarförslag		2			1	3
Uppdrag	3					3
Totalt antal beslut	5	2	2		1	10

Tabell 2: Kontroll av status för verkställande av kommunfullmäktigebeslut 2021.

Av tabell 2 framgår att fem ärenden är verkställda, två ärenden är verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige, två ärenden är pågående och ett ärende är ej bedömningsbart.

Av motionerna är två verkställda och två pågående. Av verkställda motioner har en bifallits och en avslagits. Av pågående motioner har en bifallits och en bordlagts i väntan på beslut från annan part.

Av medborgarförslagen är två verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige och ett ej bedömningsbart. Av verkställda men ej återrapporterade medborgarförslag har ett bifallits och ett avslagits.

Av uppdragen är tre verkställda. Exempel på verkställt uppdrag är att kommunfullmäktige gett Götene Vatten & Värme AB i uppdrag att se över sin taxekonstruktion.

År 2022

För år 2022 har vi granskat tio kommunfullmäktigebeslut som inneburit ett uppdrag eller åtgärd till den kommunala organisationen. Av dessa gällde tre beslut motioner, fyra beslut medborgarförslag och tre beslut uppdrag. Tabell 3 nedan illustrerar om besluten verkstälts och återrapporterats.

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade ärenden i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner	3					3
Medborgarförslag		4				4
Uppdrag	1	1	1			3
Totalt antal beslut	4	5	1			10

Tabell 3: Kontroll av status för verkställande av kommunfullmäktigebeslut 2022.

Av tabell 3 framgår att fyra ärenden är verkställda, fem ärenden är verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige och ett ärende är pågående.

Av motionerna är tre verkställda. Samtliga motioner har avslagits.

Av medborgarförslagen är fyra verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige. Ett av medborgarförslagen har bifallits, ett har ansetts besvarat och två har avslagits.

Av uppdragen är ett verkställt, ett verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige och ett pågående. Exempel på verkställt uppdrag är att kommunfullmäktige gett kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett köpeavtal för Falkängens fastigheter.

År 2023

För år 2023 har vi granskat sju kommunfullmäktigebeslut som inneburit ett uppdrag eller åtgärd till den kommunala organisationen. Av dessa gällde sex beslut motioner och ett beslut medborgarförslag. Tabell 4 nedan illustrerar om besluten verkställts och återrapporterats.

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade ärenden i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner	2		4			6
Medborgarförslag			1			1
Uppdrag						
Totalt antal beslut	2		5			7

Tabell 4: Kontroll av status för verkställande av kommunfullmäktigebeslut 2023.

Av tabell 4 framgår att två ärenden är verkställda och fem ärenden är pågående.

Av motionerna är två verkställda och fyra pågående. Verkställda motioner har avslagits. Beslut har inte fattats om huruvida tre av pågående motioner ska bifallas eller avslås. En av pågående motioner har bifallits.

Av medborgarförslagen är ett pågående. Beslut har inte fattats om huruvida medborgarförslaget ska bifallas eller avslås.

Sammanfattande iakttagelser

Av de totalt 37 beslut vi har granskat för år 2020-2023 är 13 verkställda och återredovisade till fullmäktige (detta innefattar även beslut där fullmäktige själv tagit beslut), 14 verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige, åtta pågående, ett ej verkställt och ett ej bedömningsbart. Totalt har 35 % av ärendena verkställts och 38 % av ärendena verkställts men ej återrapporterats i kommunfullmäktige.

Gällande medborgarförslagen kan konstateras att samtliga överlämnats till kommunstyrelsen för beredning och beslut. Gällande motionerna kan konstateras att samtliga överlämnats till kommunstyrelsen för beredning.

Samtliga medborgarförslag och motioner har beretts så att fullmäktige har haft möjlighet att fatta beslut inom ett år från att medborgarförslaget/motionen väcktes. Gällande medborgarförslag och motioner år 2023 kan vi inte uttala oss om huruvida dessa har beretts så att fullmäktige har haft möjlighet att fatta beslut inom ett år från att medborgarförslaget/motionen väckts.

Av *Kansliets rutiner för medborgarförslag* framgår att de beslut avseende medborgarförslag som fattas av kommunstyrelsen ska anmälas till kommunfullmäktige för kännedom. Inom ramen för genomförda stickprov kan konstateras att detta inte har skett under åren 2020-2022.

Det saknas både rutiner för hur kommunstyrelsen, inom ramen för sin uppsiktsplikt, säkerställer att uppdrag faktiskt genomförs och riktlinjer som säkerställer hur bevakning sker av att fullmäktiges beslut verkställs. Som nämnt under revisionsfråga 1 framgår av kommunstyrelsens reglemente att kommunstyrelsen två gånger per år ska redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem. Kommunstyrelsen ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till styrelsen har fullgjorts.

Bedömning

Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?

Delvis.

Vi grundar vår bedömning på att i genomgången av totalt 37 fullmäktigebeslut bedöms 13 beslut som verkställda, 14 beslut som verkställda men inte återredovisade i kommunfullmäktige, åtta beslut som pågående, ett beslut som ej verkställt och ett beslut som ej bedömningsbart. Vi anser att verkställigheten är hög, men vi ser det som en brist att flera ärenden som är verkställda inte har återredovisats till kommunfullmäktige. Att samtliga medborgarförslag och motioner har beretts så att fullmäktige kunnat fatta beslut inom ett år från att medborgarförslaget/motionen väcktes ser vi som positivt.

Rutiner för oavslutade fullmäktigeuppdrag

Revisionsfråga 3: Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?

lakttagelser

Det saknas en rutin för att årligen redovisa oavslutade fullmäktigeuppdrag till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har heller inte något system för att följa eller sammanställa samtliga uppdrag som är oavslutade. Uppdrag återredovisas endast om fullmäktige, i samband med beslutet om ett uppdrag, även beslutade att återrapportering ska ske. Ett förbättringsområde som uttrycks vid intervjuer är att tidsätta uppdrag, då det möjliggör för handläggare att använda bevakningsfunktionen i Evolution. Ytterligare ett förbättringsområde som uttrycks vid intervjuer är att tydliggöra hur uppföljning och återrapportering av de uppdrag som fullmäktige beslutat om i det kommunövergripande budgetdokumentet ska ske.

Det finns rutiner för att redovisa medborgarförslag och motioner som inte beretts färdigt, vilka behandlas mer under avsnitt 4. I denna revisionsfråga beaktar vi uppdrag som fullmäktige beslutat om utöver de ärenden som väckts genom medborgarförslag och motioner.

Bedömning

Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?

Nej.

Vår bedömning grundar sig på att det saknas ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige. En rutin för

återredovisning av oavslutade fullmäktigeuppdrag hade kunnat bidra till en bättre struktur för kommunstyrelsen att kunna följa uppdragens verkställighet.

Vi noterar att när fullmäktige beslutar om uppdrag så saknas det i huvudsak en formulering om när uppdraget ska vara klart och datum för återrapportering. Att inte formulera ett datum för när uppdraget ska vara klart och återredovisas till fullmäktige kan medföra en risk att fullmäktige inte får vetskapen om uppdragen verkställs eller inte. Det kan även innebära svårigheter med att veta om uppdraget är pågående eller om det ej är verkställt, då det saknas tydliga förväntningar om när det bör vara färdigbehandlat. En sådan otydlighet skulle kunna medföra en risk i att säkerställa verkställigheten.

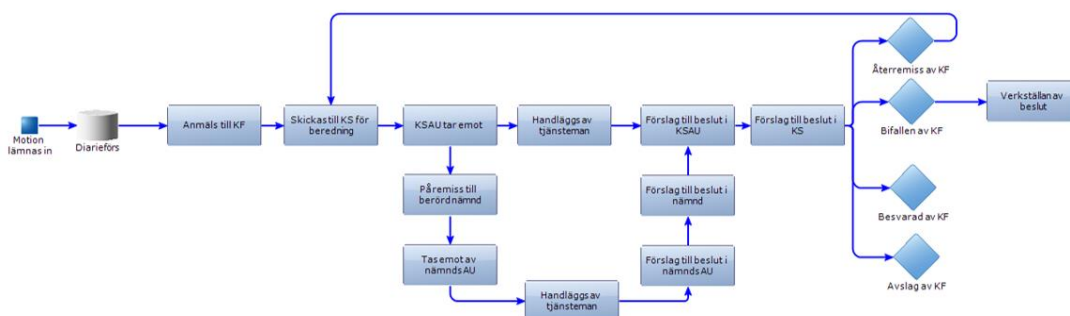
Rutiner för uppföljning

Revisionsfråga 4: Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?

lakttagelser

I dokumentet *Riktlinjer för handläggning av motioner* specificeras bland annat hur beredning av motioner sker, hur remittering av motioner sker och hur återremittering av motioner sker. Vidare i dokumentet finns ett flödesschema för motioner vilket illustreras nedan, se figur 2. Av flödesschemat framgår bland annat att kommunfullmäktige alltid ska fatta slutliga beslut avseende motioner.

Figur 2: Flödesschema för motioner

I dokumentet *Kansliets rutiner för handläggning av motioner* specificeras följande:

- Om förslaget till beslut som lämnas till kommunfullmäktige är att utredning ska genomföras bör beslutet också innehålla förslag på vilken beslutsinstans som ska genomföra utredningen, samt att utredningen när den är avslutad ska återrapporteras till kommunfullmäktige. När motionen beslutats av kommunfullmäktige är ärendet avslutat. Nytt ärende skapas för den utredning som görs som en följd av beslutet. Samband ska läggas mellan ärendena.
- Om en motion bifalls avslutas ärendet. Genomförandet av beslutet kan vara verkställighet, det kan också vara något som går till kommunstyrelsen och som de måste besluta vidare om, i dessa fall skapas nytt ärende.

Det finns en rutin för handläggning av motioner i dokumentet *Riktlinjer för handläggning av motioner*. Av denna rutin framgår att målet är att motioner ska besvaras av kommunfullmäktige inom åtta månader, undantaget är om motionen remitteras till nämnd eller annan instans, då ska

den vara besvarad inom tolv månader. Kansliet har ett samordnande uppdrag när det gäller motioner i vilket det inkluderas att tillse att ärenden anmäls till sammanträden samt att ha kontakt med handläggare om tidsplan för motionen. Handläggaren ska planera sitt arbete så att ärendet hinner behandlas av de olika politiska organen och ändå nå fullmäktige inom den utsatta tiden. Det är ansvarig chef som beslutar vilken tjänsteman som ska handlägga motionen och som meddelar handläggaren när underlaget ska vara färdigt. Den handläggare som får i uppdrag att skriva förslag till beslut på en motion ansvarar för att detta görs skyndsamt, och håller kontakt med kansliet ifall frågor uppstår.

Av *Reglemente för kommunstyrelsen*, under avsnittet "Medborgarförslag" framgår att medborgarförslag, där fullmäktige överlåtit till kommunstyrelsen att fatta beslut, ska beredas så att kommunstyrelsen om möjligt kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes i fullmäktige. Kommunstyrelsen ska fortlöpande informera fullmäktige om de beslut som fattats med anledning av ett medborgarförslag. Fullmäktige ska även informeras om anledningen till att ett ärende inte har avgjorts och när beslut kan förväntas fattas (i de fall beslut inte har fattats inom ett år).

Som nämnt under revisionsfråga 2 framgår av *Kansliets rutiner för medborgarförslag* att de beslut avseende medborgarförslag som fattas av kommunstyrelsen ska anmälas till kommunfullmäktige för kännedom. Inom ramen för genomförda stickprov (se revisionsfråga 2) kunde konstateras att detta inte har skett under åren 2020-2022, däremot uppges vid intervjuer att en ny rutin har initierats där besvarade medborgarförslag från och med år 2023 redovisas till kommunfullmäktige i enskilda ärenden. Vi har verifierat detta vid genomgång av kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll, redovisning av besvarade medborgarförslag under januari-mars 2023 har skett vid sammanträdet 2023-04-24 § 66 och redovisning av besvarade medborgarförslag under april-maj 2023 har skett vid sammanträdet 2023-06-19 § 93.

Av *Kommunfullmäktiges arbetsordning* framgår att kommunstyrelsen (och övriga nämnder när det gäller medborgarförslag) två gånger varje år ska redovisa de motioner och medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på ett av fullmäktiges ordinarie sammanträden under andra kvartalet samt under fjärde kvartalet. Motioner och medborgarförslag ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det förslaget väcktes. För mer detaljerad information från arbetsordningen se det inledande avsnittet "Utgångspunkter".

Vid genomgång av kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll för åren 2020-2023 (t.o.m juni) kan konstateras att redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag har skett vid följande tillfällen:

- **2020-04-27 § 69 - Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag**

Sammanställningarna är gjorda den 3 respektive 4 mars 2020 och visar att det finns sju obesvarade motioner och sex obesvarade medborgarförslag. Av dessa kom två motioner och ett medborgarförslag in för mer än ett år sedan.

- **2020-10-19 § 149 - Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag**

Sammanställningarna är gjorda den 28 augusti 2020 och visar att det då fanns 6 obesvarade

motioner och 4 obesvarade medborgarförslag, varav 3 beslutades av kommunstyrelsen den 2 september. Av dessa kom 1 motion och 2 medborgarförslag in för mer än ett år sedan.

- **2021-05-03 § 89 - Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag**

Sammanställningarna är gjorda den 9-10 mars 2021 och visar att det finns tolv obesvarade motioner och sju obesvarade medborgarförslag. Av dessa kom två motioner in för mer än ett år sedan.

- **2021-10-25 § 163 - Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag**

Sammanställningarna är gjorda den 10 september 2021 och visar att det finns 13 obesvarade motioner och 10 obesvarade medborgarförslag. Av dessa kom en motion och ett medborgarförslag in för mer än ett år sedan.

- **2022-05-30 § 86 - Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag**

Sammanställningarna är gjorda den 13 april 2022 och visar att det finns 11 obesvarade motioner och 13 obesvarade medborgarförslag. Av dessa kom en motion in för mer än ett år sedan.

- **2022-12-19 § 215 - Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag**

Sammanställningarna är gjorda den 2 november 2022 och visar att det finns 8 obesvarade motioner och 14 obesvarade medborgarförslag. Av dessa kom två motioner in för mer än ett år sedan.

- **2023-06-19 § 92 - Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag**

Sammanställningarna är gjorda den 4 respektive 5 april 2023 och visar att det finns 19 obesvarade motioner och 15 obesvarade medborgarförslag. Av dessa kom två motioner in för mer än ett år sedan.

Vi har tagit del av ovan redovisningar och kan konstatera att fullmäktige vid varje tillfälle erhåller information om vilka ärenden som avses samt ärendestatus för respektive motion/medborgarförslag. Vi kan även konstatera att fullmäktige från och med år 2022 erhåller en mer utförlig redovisning avseende de ärenden som inkom för mer än ett år sedan.

Bedömning

Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?

Ja.

Vår bedömning baseras på att det finns en rutin för uppföljning av medborgarförslag och motioner som ej är slutbehandlade. Vi anser att det är positivt att det följs upp två gånger per år istället för en gång per år samt att fullmäktige inför varje redovisning erhåller information om ärendestatus för respektive medborgarförslag/motion.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Götene kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Rekommendationer

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Fastställ riktlinjer inom området för att tydliggöra processen för bevakning av att kommunfullmäktiges beslut verkställs och återrapporteras.
- Upprätta riktlinjer som specificerar hur redovisning av uppdrag ska ske till fullmäktige.
- Överväg möjligheten att i samband med beslut om ett uppdrag, sätta datum för när detta ska återredovisas. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävning och uppföljning.
- Utveckla och dokumentera en rutin för att uppföljning av samtliga oavslutade fullmäktigeuppdrag kortfattat redovisas en gång per år till fullmäktige.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?	Delvis Vår bedömning grundar sig på att det finns framtagna rutiner för berednings- och avstämningsprocess genom de stödande dokument som har tagits fram. Några delar som dock behöver tydliggöras är att stärka rutiner när det gäller ansvar för hantering av styrdokument och ansvarsfördelning mellan olika roller samt att ange tidsramar för när beslut ska vara genomförda, detta då det är en viktig del för att förbättra uppföljning och återrapportering av beslut som inte kunnat genomföras helt. Det saknas också upprättade riktlinjer som specificerar hur redovisning av uppdrag ska ske till fullmäktige.	
2. Tillses kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?	Delvis Vi grundar vår bedömning på att i genomgången av totalt 37 fullmäktigebeslut bedöms 13 beslut som verkställda, 13 beslut som verkställda men inte återredovisade i kommunfullmäktige, nio beslut som pågående, ett beslut som ej verkställt och ett beslut som ej bedömningsbart. Vi anser att verkställigheten är hög, men vi ser det som en brist att flera ärenden som är verkställda inte har återredovisats till kommunfullmäktige.	
3. Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?	Nej Vår bedömning grundar sig på att det saknas ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige. Vi noterar att när fullmäktige	

beslutar om uppdrag så saknas det i huvudsak en formulering om när uppdraget ska vara klart och datum för återrapportering.

4. Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?

Ja
Vår bedömning baseras på att det finns en rutin för uppföljning av medborgarförslag och motioner som ej är slutbehandlade.

Bilagor

Bilaga 1: Granskade fullmäktigebeslut 2020 - 2023, Götene kommun.

För grund till bedömning, se förklaring i metodavsnittet.

2020

Nr	Datum, Paragraf	Ärende	Beslut	Status
1	2020-09-28 § 106	Medborgarförslag om behov av bullervall mot 44:an. Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget anmält och överlämnar det till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen 2021-04-07 § 64 - Svar på medborgarförslag om behov av bullervall mot 44:an. Kommunstyrelsen beslutar att hänvisa frågeställaren vidare till Trafikverket som är ansvarig väghållare. Medborgarförslaget är därmed besvarat. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
2	2020-09-28 § 112	Årnäs båtklubb – kommunal borgen för klubb-/servicehus. 5. Kommunstyrelsen får i uppdrag att revidera plan för hantering av kommunal borgen för Götene kommun så kommande beslut harmoniseras med texten.	Vid kontakt med kommunen har framgått att någon revidering inte har skett. Det senast beslutade dokumentet som finns är från år 2011.	Ej verkställt
3	2020-09-28 § 113	Svar på motion om alkohol på kommunens fordon. 2. Kommunfullmäktige bifaller den tredje att-satsen och ger kommunstyrelsen i uppdrag att utreda vad kostnaden blir om samtliga fordon i kommunens ägo skulle utrustas med alkohol.	Kommunstyrelsen 2022-01-12 § 3 - Utredning av kostnader om samtliga fordon utrustas med alkohol. Kommunstyrelsen har tagit del av informationen. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
4	2020-10-19 § 146	Motion om avgiftsfri kulturskola. Motionerna anses anmälda och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2021-09-27 § 142 - Svar på motion om avgiftsfri kulturskola. Fullmäktige avslår motionen.	Verkställt
5	2020-10-19 § 146	Motion om skydd för cyklar vid Centrumhuset. Motionerna anses anmälda och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2021-09-27 § 141 - Svar på motion om skydd för cyklar vid Centrumhuset. Fullmäktige bifaller motionen. Vid kontakt med kommunen har framgått att skyddet för cyklar finns på plats och används. Vi kan dock inte se att detta har återrapporterats till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
6	2020-12-14 § 156	Budget 2021 och verksamhetsplan 2022-2023, Götene kommun. Uppdrag till nämnden för utbildning, kultur och fritid att verksamheten tar fram förslag på hur man bäst arbetar med att kartlägga fritidsverksamheten för att få en aktuell lägesbild.	Nämnden för utbildning, kultur och fritid - 2021-11-25 § 129 - Uppdrag ungas fritid 2022. Nämnden för utbildning, kultur och fritid noterar att de tagit del av informationen. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
7	2020-12-14 § 156	Budget 2021 och verksamhetsplan 2022-2023, Götene kommun. Nämnden för utbildning, kultur och fritid får i uppdrag att utreda konsekvenserna av utökningen av bidragsansökningar för bygdegårdar/samlingslokaler efter det nya regelsystemet antogs.	Kommunstyrelsen - 2022-04-06 § 78 - Rapport budgetuppdrag: Utreda konsekvenserna av utökningen bidragsansökningar för bygdegårdar/samlingslokaler efter det nya regelsystemet antogs. Kommunstyrelsen noterar att de tagit del av rapporten från nämnden för utbildning, kultur och fritid. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige

8	2020-12-14 § 165	Medborgarförslag om att utveckla badhuset. Medborgarförslag anses anmält och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen - 2021-06-02 § 146 - Svar på medborgarförslag om att utveckla badhuset. Kommunstyrelsen anser medborgarförslaget vara besvarat eftersom det pågår en utredning kring nybyggnation och renovering av badhuset. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
9	2020-12-14 § 166	Medborgarförslag om upprustning av stavgångsspåret i slalombacken, Kinnekulle. Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget anmält och överlämnar det till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen - 2021-10-27 § 257 - Svar på medborgarförslag om upprustning av stavgångsspåret i slalombacken, Kinnekulle. Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
10	2020-12-14 § 167	Motion angående seniorbiljett för alla 70 åringar och däröver. Kommunfullmäktige anser motionen anmäld och överlämnar den till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2021-06-21 - Svar på motion angående seniorbiljett för alla 70 åringar och däröver. Fullmäktige avslår motionen.	Verkställt

2021

Nr	Datum, Paragraf	Ärende	Beslut	Status
1	2021-02-01 § 12	VA-taxa 2021. 2. Kommunfullmäktige beslutar att ge Götene Vatten & Värme AB i uppdrag att se över sin taxekonstruktion.	Kommunfullmäktige - 2023-06-19 § 83 - Antagande av VA-taxa 2023. Kommunfullmäktige antar föreslagen Taxa för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen inom Götene kommun och beslutar att den börjar gälla från och med 1 juli 2023.	Verkställt
2	2021-02-01 § 4	Medborgarförslag: Fler hundlatriner eller soptunnor längs med våra gångvägar. Kommunfullmäktige anser förslaget anmält och överlämnar det till kommunstyrelsen för beslut.	Kommunstyrelsen - 2021-06-23 § 161 - Svar på medborgarförslag om fler hundlatriner eller soptunnor längs med våra gångvägar. Kommunstyrelsen bifaller medborgarförslaget. Vid kontakt med kommunen har framgått att kännedom saknas om huruvida fler hundlatriner eller soptunnor har placerats ut längs kommunens gångvägar.	Ej bedömningsbart
3	2021-03-01 § 39	Eventuellt inkomna motioner 2021 – motion om handlingsplan för fler elever till kulturskolan. Kommunfullmäktige anser motionen anmäld och överlämnar den till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2021-10-25 § 162 - Svar på motion om att ta fram handlingsplan för att få fler elever till kulturskolan. Fullmäktige bifaller motionen. En handlingsplan finns framtagen och anmäldes till kommunfullmäktige 2022-04-25 § 63.	Verkställt
4	2021-04-06 § 58	Motion om förverkligande av bostadsområden i Lundsbrunn. Kommunfullmäktige anser motionen anmäld och överlämnar den till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2021-09-27 § 144 - Svar på motion om förverkligande av bostadsområden i Lundsbrunn. Fullmäktige bifaller motionen. Vid kontakt med kommunen har framgått att ärendet fortsätter i KSK 2022/580, där inget har hänt ännu.	Pågående
5	2021-04-06 § 60	Senarelagd verkställighet av Förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre. 2. Socialnämnden får i uppdrag att starta upp verksamheten senast sista maj 2021 samt att utvärdera utfallet efter 12 månader av försöksperioden och återrapportera utvärderingen till kommunfullmäktige.	Vid kontakt med kommunen har framgått att verksamheten startades upp i maj 2021. En utvärderingsrapport har tagits fram 12 månader efter försöksperioden, denna är daterad 2022-05-20. Fullmäktige informerades om utvärderingen vid sammanträdet 2022-09-26 § 113.	Verkställt

6	2023-06-21 § 101	Motion om seniorkort för alla pensionärer, 65 +. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunstyrelsen - 2022-02-09 § 34 - Svar på motion om seniorkort för alla pensionärer, 65 +. Kommunstyrelsen beslutar att bordlägga ärendet tills Västrafiks styrelse fattat beslut i frågan i mars månad. Vid kontakt med kommunen har framgått att ärendet har lagts till bevakning för att åter tas upp på KSAU 23 augusti 2023, ingen ytterligare information har erhållits därefter.	Pågående
7	2021-09-27 § 134	Medborgarförslag om att klassa om Björsgårdsvägen i Källby till gångfartsgata. Medborgarförslaget anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen - 2022-04-06 § 84 - Svar på medborgarförslag om att klassa om Björsgårdsvägen i Källby till gångfartsgata. Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
8	2021-09-27 § 138	Riktlinjer för markanvisningar i Götene kommun. 3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att göra redaktionella ändringar i enlighet med diskussionen på fullmäktige i syfte att förtydliga vad som menas med orden "plan", "bygglov", "mark- och exploatering" i texten på sidan 6.	Kommunstyrelsen - 2021-10-27 § 255 - Förtydligande av Riktlinjer för markanvisningar i Götene kommun. Kommunstyrelsen godkänner revideringen av riktlinjer för markanvisning i Götene kommun med förtydligande gällande plan, bygglov och mark- och exploatering. Beslutet har skickats till fullmäktige som anmälningsärende 2021-11-22 § 182.	Verkställt
9	2021-10-25 § 160	Motion om kartläggning av koldioxidutsläpp. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2022-03-28 § 36 - Svar på motion om kartläggning av koldioxidutsläpp. Fullmäktige avslår motionen.	Verkställt
10	2021-12-20 § 190	Medborgarförslag om gång- och cykelväg från väg 44 utmed väg 2721 till Kinne-Kleva. Medborgarförslaget anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen - 2022-08-31 § 187 - Svar på medborgarförslag om gång- och cykelväg från väg 44 utmed väg 2721 till Kinne-Kleva. Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige

2022

Nr	Datum, Paragraf	Ärende	Beslut	Status
1	2022-02-28 § 3	Medborgarförslag om en allmän bastu med relaxyta och duschar i Götene. Medborgarförslaget anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen - 2022-05-30 § 138 - Svar på medborgarförslag om en allmän bastu med relaxyta och duschar i Götene. Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
2	2022-02-28 § 4	Medborgarförslag om återplantering och förtätning av tätortsnära skogar i Götene. Medborgarförslaget anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen - 2023-01-11 § 11 - Svar på medborgarförslag om återplantering och förtätning av tätortsnära skogar i Götene. Kommunen har en skogsbruksplan som togs fram 2019 och som kommer revideras under 2023, där ingår även ett arbete med skötselplaner och en planering för en årlig återplantering av kommunalägda skogar och naturområden. Kommunstyrelsen anser medborgarförslaget besvarat. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
3	2022-03-28 § 25	Medborgarförslag om att återbesätta tjänsten som syn- och hörselinstruktör. Medborgarförslaget anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen - 2022-10-26 § 230 - Svar på medborgarförslag om att återbesätta tjänsten som syn- och hörselinstruktör. Kommunstyrelsen bifaller medborgarförslaget. Vid kontakt med kommunen har framgått att tjänsten har inrättat men att man till en början hade bekymmer att bemanna den. Nu sköts detta inom ramen för rehab där de är lite övertaliga. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige

4	2022-03-28 § 32	Motion om att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2022-11-21 § 180 - Svar på motion om att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer. Fullmäktige avslår motionen.	Verkställt
5	2022-03-28 § 33	Det har kommit in en motion där det yrkas att: - Utbildning, kultur och fritidsnämnden ska, utöver brandövningar, ta fram säkerhetsutbildning med övning för personal och elever hur de ska agera vid tillbud om personer med ont uppsåt tar sig in på skolområdet. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2022-12-19 § 213 - Svar på motion om säkerhetsutbildning för personal och elever inom skolan. Fullmäktige avslår motionen.	Verkställt
6	2022-04-25 § 48	Anbud och försäljning Falkängen. 3. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett köpeavtal för Falkängens fastigheter.	Kommunstyrelsen - 2022-08-31 § 180 - Kommunstyrelsen godkänner upprättat köpeavtal mellan Götene kommun och Kinnekulle vandrarhem och konferens AB. Information om köpeavtalet framgår i kommunens årsredovisning 2022 vilken har beslutats av fullmäktige, räknas därav som återrapporterat.	Verkställt
7	2022-05-30 § 66	Medborgarförslag om gratis busskort över sommaren för Götene ungdomar. Medborgarförslaget anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och beslut.	Kommunstyrelsen - 2022-11-30 § 246 - Svar på medborgarförslag om gratis busskort över sommaren för Götene ungdomar. Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
8	2022-05-30 § 70	Uppdrag om nybyggnation av badhus. 2. Nämnden för utbildning, kultur och fritid (UKF) får i uppdrag att ansvara för hanteringen av nybyggnation av badhus genom att: o starta upp arbetet med projektering o ta fram en tidsplan för hela projektet o ta fram en verksamhetsidé för badhuset o påbörja arbetet med detaljplaneändring	Vid kontakt med kommunen har framgått att tidplan för projektet är framtagen, arbetet med detaljplaneändring är klart, verksamhetsidé har tagits fram och projektering har startats upp. Vi kan inte se att någon återrapportering har skett till fullmäktige.	Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige
9	2022-02-28 § 16	Svar på motion om tillitsbaserad styrning och ledning. 2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra utredningen.	Vid kontakt med kommunen har framgått att utredning pågår avseende detta.	Pågående
10	2022-08-29 § 108	Det har kommit in en motion om att använda avfasade naturstenskanter eller Spikma-kanter vid planering av nya trafikmiljöer med inslag av trottoarkanter. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2023-04-24 § 63 - Svar på motion om att använda avfasade naturstenskanter eller Spikma-kanter vid planering av nya trafikmiljöer med inslag av trottoarkanter. Fullmäktige avslår motionen.	Verkställt

Nr	Datum, Paragraf	Ärende	Beslut	Status
1	2023-01-30 § 5	En motion där det föreslås att: Uppdatera cykelutredningen för Götene kommun. Kommunfullmäktige anser motionerna anmälda och överlämnar dem till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2023-10-23 § 133 - Svar på motion om uppdatering av cykelutredning för Götene kommun. Fullmäktige bifaller motionen. Utredningen kommer att göras under år 2024.	Pågående
2	2023-01-30 § 5	En motion om sommarlovskort har kommit in där det föreslås att: Erbjuda de ungdomar som önskar, i årskurs 6-9 i grundskolan och år 1 och 2 på gymnasiet, ett sommarlovskort sommaren 2023. - Föreslå kommunstyrelsen att använda kommunstyrelsens medel till förfogande för att täcka kostnaderna för korten. - Under hösten göra en utvärdering av utfallet av sommarlovskorten för att kunna ha med denna i nästa års budgetdiskussioner." Kommunfullmäktige anser motionerna anmälda och överlämnar dem till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige - 2023-04-24 § 62 - Svar på motion om sommarlovskort till våra ungdomar. Fullmäktige avslår motionen.	Verkställt
3	2023-02-27 § 20	Motion där det yrkas på att: Införa en sommarjobbgaranti för alla gymnasieelever i kommunen. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige 2023-09-25 § 115 - Svar på motion om att införa en sommarjobbgaranti för kommunens gymnasieelever. Fullmäktige avslår motionen då kapaciteten inte finns att ta emot den mängd ungdomar som skulle bli aktuellt, och då gymnasieungdomar som har fyllt 18 år har goda möjligheter att få sommarjobb på den reguljära arbetsmarknaden.	Verkställt
4	2023-02-27 § 20	Motion där det yrkas på att: Hitta en lösning så att inomhusboule kan bedrivas i Götene. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige har ännu inte besvarat motionen.	Pågående
5	2023-02-27 § 20	Motion där det yrkas på att: Börja planera för byggnation av ny idrottshall fullmått och läktare i kommunal regi. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige har ännu inte besvarat motionen.	Pågående
6	2023-02-27 § 20	Motion där det yrkas på att: Snarast starta en arbetsgrupp med uppgift att komma med förslag till förbättringar som medför att undersköterskor väljer att stanna i kommunen och inom äldreården. Motionen anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Kommunfullmäktige har ännu inte besvarat motionen.	Pågående
7	2023-02-27 § 17	Medborgarförslag om cykel/gångtunnel under väg 44 vid värmeverket. Medborgarförslaget anses anmäld och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.	Medborgarförslaget är ännu inte besvarat.	Pågående

2023-11-24

Peter Aschberg

Petra Ribba

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Götene kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 17 mars 2023. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.